

Zápis z panelové diskuse „Budeme Las Vegas Vysočiny?“

Ladislav Bárta – místostarosta Města Zdár nad Sázavou.

Uvedl především základní čísla. V roce 2010 bylo v ZR 360 automatů, v roce 2013 je počet automatů 225. K tomu došlo především kvůli tomu, že se zpřísnili celorepublikové podmínky ohledně poplatků za hrací přístroje - provozovatelům se nevyplatí přihlásit přístroje, které většinu času „stojí“. Příjmy z hazardu pro městskou pokladnu: 2007 – 9 mil, 2008 – 9 mil., 2009 - 9 mil., 2010 – 9 mil., 2011 – 11 mil, 2012 – 11 mil., 2013 – 14 mil.

Stávající stav cca 12 automatů na 1000 obyvatel

Město se potkalo s „hernami“. Výsledkem je deklarace, která omezila venkovní reklamu na herny, víceméně hlavně zářící „jackpoty“.

Podle místostarosty ta situace není černobílá.

Tomáš Lajkep – zastupitel Velká Bíteš, psychiatr

Ve Velké Bíteši se podařilo najít konsenzus mezi zastupiteli ze všech stran. Město kvůli tomu přijde ročně cca o 2 miliony korun. Kompenzaci spatřují v nově stanoveném rozpočtovém určení daní. Při svém rozhodnutí se zabývaly ztrátou těchto financí, převážila však otázka: Uvědomujeme si, odkud tyto peníze pocházejí? Kolik muselo být prosázeno, abychom se k těmto penězům dostali?

Z pohledu psychiatra:

Hazard má devastující následky na rodinný život, na profesní život, na nejbližší gamblerovo okolí. Je třeba nutné preventivně+ zasahovat dříve, než požár vzplane.

Tomáš Vokřínek – provozovatel heren ve Žďáře nad Sázavou

Plníme vše podle legislativy s tím, že se jedná o 20 let povolený „byznys“. Vyšli jsme městu vstříc s tím, že herny podepsali deklaraci, kvůli níž odstranili jackpoty a statickou reklamu.

Z peněz hazardu je možno podporovat sportovní kluby.

Hráč podle něj hraje dnes hlavně pro zábavu a mládeži do 18 let je vstup zakázán.

Upozorňuje, že do tohoto legálního byznysu byly investovány ze strany provozovatelů finance a rovněž zde vytvářejí pracovní místa.

Hazard je, byl a bude. Když se zakáže, tak lidé začnou sázet na internetu a hrozí vznik tzv. černých heren.

Matěj Hollan – Občané proti hazardu

V hazardu se točí neuvěřitelné peníze, přičemž situace v ČR nemá ve světě obdobu. Pouze v Praze je stejně herních míst jako v celém SRN. Herny nerespektují stávající normy, v řadě případů jsou umístěny u škol, školek, kostelů, apod.

Obce nemusí řešit černé herny – to je záležitost orgánu činných v trestním řízení ani internetové sázky. Obce však mají možnost poprvé od Listopadu 1989 regulovat na svém území hazard, a to buď formou tzv. nulové tolerance (úplný zákaz), nebo je zakázat časově (otevírací doba / místně (kde mohou být)).

Závislost na hazardu je „nejdražší“ závislost, se kterou dochází k řetězení problémů, odhady počtu závislých v ČR se pohybují okolo 100 000 osob.

Martin Svoboda – vyléčený gambler

Jedná se o „nelátkovou“ závislost. Na rozdíl od alkoholu či drog „není vidět“. V ČR je bohužel velmi dostupná.

Začalo to u něj nenápadně, časem však dochází k vršení problémů, dluhy, půjčky od lichvářů, směnky. Hráč lže, podvádí, krade peníze (nejen) blízkým. V jeho případě vedla závislost až k tragédii v rodině, kterou si dodnes vyčítá.

Z jeho zkušenosti vyplývá, že hráčům se musí klást překážky, oni sami si v této věci jenom těžko pomohou, navíc nehrají pouze za vlastní peníze, ale peníze, které aby měli sloužit jejich rodině, dětem, blízkým. Ve srovnání se zbytkem Evropy je ČR unikem, které s normálním stavem nemá nic společného.

Poznámky: Na panelovou diskusi přijeli velmi dobře připraveni zástupci hazardního průmyslu, kteří vyslali i mluvčího Unie herního průmyslu, kteří svá zařízení obhajovali a připomínali, že prostředky míří na veřejně prospěšné účely. Zde je třeba však říct, že se v řadě případů jedná o účelově vzniklá sdružení, jejichž zakladateli jsou velmi často lidé spojení s poskytovateli tohoto příspěvku.

Závěr:

Z pohledu Města Žďár nad Sázavou nemá hazardní průmysl pro společnost příliš plusových stránek. Mezi ty nejvýznamnější patří prostředky, kterými se plní městská pokladna, a které pak může volně použít. Jen zřídka však tyto peníze putují na prevenci proti hazardu či následnou pomoc těm, kteří se díky hazardu dostali na dno. Případný zákaz je možno dát do souvislosti s odejmutím práva na svobodnou volbu. Minusových faktorů je celá řada, negativní vliv je na úrovni jedince, který hraje, na úrovni jeho rodiny a obecně komunity. Pokud se navíc jedná o člověka z chudších sociálních poměrů, může být jeho závislost likvidační (sebevraždy, apod.). V říjnu 2013 byla ve Žďáře nad Sázavou zaznamenána sebevražda mladého člověka, kdy hlavním důvodem byly dluhy z automatů, přičemž se v posledních 10 letech nejedná o první případ. Město plné heren v regionu, který se automatů jinak zbavuje (Bystřice, Nové Město, Velká Bíteš, Velké Meziříčí) se automaticky mění

v místo, kam ve větším směřují lidé závislí či závislostí ohroženi. Vzniká riziko zvýšení kriminality, krádeží, prostituce, apod. Pěší zóna či dokonce okolí škol, kde jsou herny s automaty, vytváří již od mládí pocit, že hrát je „normální“, děti nelze ušetřit tohoto vlivu. Turisté, kteří přijedou do ZR za památkou UNESCO, vítá pěší zóna s pěti hernami. Argument, že když na pěší zóně nebudou herny, tak tam bude „prázdná“, neobstojí. Při bližším zkoumání se totiž ukazuje, že výše nájemného je zde stanovena nejvyšší nabídkou, a tu si mohou dovolit právě provozovatelé heren. Pokud by odsud odešli, dojde pouze k tomu, že se nájemné vrátí na normální tržní hodnotu, sníží se a o tyto prostor vzroste zájem ze strany dalších ne hazardních subjektů. Více viz. **Plusy a Minusy hazardu**

Co si myslí Iniciativa Žijeme Žďárem?

Naším názorem je, že vysoká tolerance k hernám a kasinům v České republice je dána především neexistencí právních mantinelů při vzniku hazardního průmyslu v 90. letech minulého století. Ohromné prostředky a nepřiměřený státem dostatečně neregulovaný zisk pomohl za 20 let vytvořit podmínky pro vznik velkých a finančně velmi dobře zajištěných hazardních společností. Tyto mají díky své finanční síle, promyšlenému lobbyingu a v řadě případů i díky korupci velký vliv na rozhodování, a to jak na úrovni národní, tak regionální. Po 20 letech se však obcím konečně dostal do rukou nástroj, který jim umožňuje rozhodnout o regulaci hazardu na svém území a je tedy jen na nich jak ho využijí. Pokud není zájmem města tzv. nulová tolerance, pak je třeba definovat, zda vůbec a případně kde, kdy a kolik automatů ve městě chceme.

Možností k regulaci je několik, jak už bylo řečeno, lze je zakázat úplně, nebo nějak místně a časově omezit. Iniciativa Žijeme Žďárem je pro:

1. Nepovolování nových přístrojů
2. Neprodlovňování starých licencí
3. Definování míst, kde bude provoz automatů místně omezen - např. 500 m od škol, významných městských budov a památek, centrum města, atd.)
4. Významnou regulaci či úplný zákaz počtu hracích přístrojů – je třeba definovat co je pro nás konečný stav – počet přístrojů ve městě v roce XY: 0 - ? ks
5. Ochranou lhůtu (např. 2 -3 roky), která by umožnila v klidu přehodnotit investice, které provozovatelé do svých zařízení vložili (jakkoliv se nám může zdát zisk nepřiměřený) a umožní jim zaměřit se na jiné druhy podnikání.
6. Dražby licencí herních přístrojů na určité časové období (finanční zisk města v případě, že bude rozhodnuto o zachování heren)

Z výše uvedených důvodů navrhujeme, aby zastupitelé města v rámci svého jednání projednali a schválili deklaraci, která výše uvedený konečný stav definuje a zaváže do budoucna vedení města k postupným krokům, které by tento konečný stav naplnily.

Návrh textu deklarace:

My, zastupitelé Města Žďár nad Sázavou, tímto prohlašujeme, že k 1. 1., bude celkový počet herních přístrojů a obdobných zařízení ve městě..... ks, s tím, že tyto přístroje nesmějí být umístěny blíže než metrů od Zároveň pověřujeme Radu města

Žďár nad Sázavou, aby učinila nezbytné kroky k tomu, že bude tento závazek ve stanoveném termínu naplněn.